

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte
Judecători

Nadejda Toma
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către părțile vătămate Sajin Anatol și Guțu Tatiana și de către inculpatul Macar Victor și avocatul acestuia Arhiliuc Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Macar Victor XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.04.2014– 15.04.2016;

Instanța de apel: 06.05.2016–16.11.2016;
23.08.2017-26.09.2018;

Instanța de recurs: 03.02.2017– 04.07.2017;
14.12.2018-13.03.2019;

Asupra admisibilității recursurilor ordinare declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 15 aprilie 2016, Macar Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin. (5) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

S-a dispus încasarea de la Macar Victor:

- în beneficiul părții vătămate Călugăreanu Victor suma de 8 000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral;

- în beneficiul părții civile SA „JLC” suma de 16 5201,53 lei cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiul succesorului părții vătămate Barbă Tatiana suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Solicitarea avocatului Pascal Veronica privind încasarea de la CA „Grawe Carat Asigurări” SA a prejudiciului material în beneficiul succesorilor părților vătămate Catană Grigore, Jentimir Zaharia, Ciobanu Valeriu și Barbă Tatiana, a fost admisă în principiu cu soluționarea litigiului în procedură civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, V. Macar la 01 iunie 2012, aproximativ la ora 15³⁰, conducând microbuzul model „Mercedes-311CDI” cu n/î XXXXX pe str. G. Vieru din or. Ialoveni în direcția traseului Chișinău-Hîncești, la intersecția cu traseul Chișinău-Hîncești, km 11+71,5, ignorând prevederile pct. 59 subpct. (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, nu a cedat trecerea autocamionului „GAZ-330712” cu n/î XXXXX de V. Călugăreanu, care se deplasa pe drumul cu prioritate - traseul Chișinău-Hîncești în direcția mun. Chișinău, iar ca rezultat a comis tamponarea cu autocamionul model „GAZ-330712” cu n/î XXXXX.

În rezultatul accidentului pasagerilor microbuzului, O. Jentimir conform raportului de expertiză medico-legală nr. 71/1052, „D”, O. Darie conform raportului de expertiză medico-legală nr. 80-1207, A. Barbă conform raportului de expertiză medico-legală nr. 69/1053, „D”, T. Catană conform raportului de expertiză medico-legală nr. 70/1051, „D”, V. Ceban conform raportului de expertiză medico-legală nr. 72/1054, „D”, le-au fost cauzate leziuni corporale grave periculoase pentru viață, în rezultatul cărora aceștia au decedat.

Pasagerului M. Bîtca conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2624/D, A. Darie conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3371/D, I. Sîrghi conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2794/D, le-au fost cauzate leziuni corporale grave periculoase pentru viață. Lui A. Jentimir conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3367/D, T. Guțu conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2623/D, D. Armanu conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3370/D, le-au fost cauzate leziuni corporale medii, iar șoferului autocamionului, cet. V. Călugăreanu conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3122/D, le-au fost cauzate leziuni corporale grave periculoase pentru viață.

3. Sentința a fost atacată cu de către avocatul I. Gavriluc în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare argumentând următoarele:

- prima instanță, contrar principiului contradictorialității a refuzat cererea apărării privind ieșirea la fața locului pentru clarificarea divergențelor în declarațiile părții vătămate V. Călugăreanu și elucidarea corectă a circumstanțelor accidentului rutier cu o rezonanță socială sporită;

- sentința este bazată în exclusivitate pe raportul de expertiză auto-tehnică nr. 2323 din 21.11.2012, care se bazează pe concluziile din raportul de expertiză nr. 2969 din 06.08.2012, însă între aceste două rapoarte sunt divergențe esențiale;

- instanța și-a bazat concluzia privind vinovăția inculpatului pe declarațiile martorilor M. Bîtca, A. Sajin, A. Jentimir, T. Guțu, D. Armanu, N. Lotca, D. Zamurca, Z. Darie, A. Darii, P. Mocanu, E. Tocelat și Gh. Gaburici, însă nici unul din martori nu a declarat despre încălcarea de către V. Macar a prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere;

- declarațiile părții vătămate sunt contradictorii, însă instanța le-a pus la baza sentinței de condamnare;

- prin ordonanța din 28.02.2014 a fost prelungit termenul urmăririi penale până la 01.04.2014, însă, după expirarea acestui termen, în cauza penală au fost efectuate acțiuni de urmărire penală, inclusiv la 08 aprilie 2014 a fost înaintată învinuirea, la 08 și 09 aprilie 2014 s-a făcut cunoștință cu materialele din dosar, au fost respinse cererile apărării înaintate pe marginea materialelor cu care s-a luat cunoștință și întocmit rechizitoriul;

- la 21 octombrie 2015 apărarea a depistat în dosar ordonanța de prelungire a termenului urmăririi penale din 01 aprilie 2014 până la 01 mai 2014, care a apărut în circumstanțe necunoscute.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2016, apelul declarat a fost respins ca nefondat.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, la pronunțarea sentinței, prima instanța corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul V. Macar a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(5) Cod penal, iar pedeapsa aplicată este proporțională faptei săvârșite.

5. Nefiind de acord cu hotărârile judecătorești pronunțate au declarat recursuri ordinare părțile vătămate T. Guțu și A. Sajin care au solicitat casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând că acestea sunt neîntemeiate și adoptate greșit în urma neglijării mai multor probe care demonstrează nevinovăția lui V. Macar.

5.1. Recurs ordinar împotriva sentinței și deciziei instanței de apel a declarat avocatul I. Gavriiliuc în numele inculpatului, care a solicitat casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

5.2 La 12.01.2017 decizia instanței de apel fost contestată de către avocații I. Gavriiliuc și I. Arhiliuc în numele inculpatului și de către inculpat, prin care s-a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului s-a invocat următoarele:

- deși avocatul I. Gavriiliuc în cererea de apel și ulterior la judecarea apelului a invocat mai multe motive esențiale care îl dezvinovățesc pe V. Macar, însă instanța de apel în mod selectiv a descris doar câteva motive din cererea de apel și le-a dat răspuns superficial și contradictoriu, expunându-se prin fraze de ordin general, iar altele motive în majoritatea lor, au fost ignorate nefiind redate în textul deciziei;

- rapoartele de expertiză nr. 2323 din 27.11.2012 și nr. 2969 din 06.08.2012 care au fost puse la baza concluziei privind vinovăția lui V. Macar conțin divergențe esențiale, fapt inadmisibil;

- instanțele au trecut cu vederea concluziile din raportul de expertiză nr. 1904 din 24.12.2013 din care rezultă că dacă automobilul condus de V. Călugăreanu se mișca înainte pe banda sa de deplasare fără o ieșire pe spațiul de refugiu (marcajul 1,16.1) accidentul rutier era exclus;

- în actele cauzei nu se regăsește nici o probă care ar confirma că microbuzul condus de V. Macar s-ar fi aflat pe marcajul 1.16.1, or în cazul în care impactul avea loc pe marcajul respectiv atunci inevitabil rămâneau urmele cauciucurilor acestui microbuz;

- instanțele de fond prin abținerea de a da un răspuns explicit referitor la concluzia expusă în pct. 8 din raportul de expertiză nr. 1904 din 24.12.2013 a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

-instanța și-a bazat concluzia privind vinovăția inculpatului pe declarațiile martorilor M. Bîtca, A. Sajin, A. Jentimir, T. Guțu, D. Armanu, N. Lotca, D. Zamurca, Z. Darie, A. Darii, P. Mocanu, E. Tocelat și Gh. Gaburici, însă nici unul din martori nu a declarat despre încălcarea de către V. Macar a prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere;

-instanța ilegal și abuziv a respins declarațiile martorilor P. Sajin și P. Mocanu printr-o propoziție cu caracter discriminatoriu pe motiv că martorii împărtășesc aceleași convingeri și confesiuni religioase;

- apărarea a solicitat efectuarea unei expertize în comisie(suplimentare) auto-tehnice în temeiul art.146 Cod de procedură penală, deoarece rapoartele de expertiză nr.2969 din 06august 2012,2323 din 27noiembrie 2012, 1904 din 24 decembrie 2013 sunt incomplete, neclare, contradictorii, neîntemeiate, iar aceste deficiențe și îndoieli nu au putut fi înlăturate prin audierea experților în ședințele de judecată în prima instanța, însă instanța de apel ilegal a respins această cerere prin încheierea din 07 iunie 2016;

- instanța de apel nu s-a expus motivat asupra argumentului invocat în apel referitor la faptul că, la fila dosarului 46 volumul I, este anexată ordonanța din 28 februarie 2014 emisă de procuror cu privire la prelungirea termenului urmăririi penale până la 01 aprilie 2014. Totuși, după expirarea acestui termen în cauza penală au fost efectuate acțiuni de urmărire penală, inclusiv înaintată învinuirea la 08 și 09 aprilie 2014, au fost anunțate părțile despre terminarea urmăririi penale, s-a făcut cunoștință cu materialele din dosar la 08 și 09 aprilie 2014, au fost respinse cererile apărării înaintate pe marginea materialelor cu care s-a luat cunoștință și întocmit rechizitoriul. Apărarea susține că deține și xerocopiile borderourilor fiecărui volum în parte, xerocopii întocmite la momentul luării de cunoștință cu materialele cauzei (08 aprilie 2014), din care nu se stabilește prezenta altor documente procesuale de prelungire a termenului de urmărire penală. Însă la 21 octombrie 2015, apărarea a depistat în dosar ordonanța de prelungire a termenului urmăririi penale din 01 aprilie 2014 până la 01 mai 2014;

5.3 La 15.05.2017 inculpatul a declarat recurs suplimentar prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, invocând că prima instanța după dezbaterile judiciare a anunțata deliberarea cu pronunțarea sentinței pentru 17 martie 2016, ora 16:00, fără a acorda participațiilor la proces dreptul la replică și inculpatului ultimul cuvânt, conform art.380 Cod de procedură penală.

A mai menționat că instanța de fond a dat dovadă de imparțialitate statuată pe o poziție discriminatorie față de martori și părțile vătămate, respingând declarațiile acestora din motiv că au cu inculpatul aceeași apartenență la o confesie religioasă, discriminare care a fost acceptată și de instanța de apel, prin menținerea sentinței.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 iulie 2017 recursul inculpatului V. Macar a fost respins ca inadmisibil.

Recursurile ordinare declarate de către părțile vătămate T. Guțu, A. Sajin și avocații I. Gavriiliuc și I. Arhiliuc în numele inculpatului au fost admise, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În argumentarea deciziei instanța de recurs a reținut că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în apelul declarat și nemotivat prin încheierea din 07 iunie 2016 a respins demersul apărării privind dispunerea efectuării unei expertize suplimentare auto-tehnice.

7. Avocatul I. Arhiliuc în cadrul rejudecării cauzei în instanța de apel, a depus în numele inculpatului cerere de apel suplimentar prin care a solicitat admiterea demersului privind numirea expertizei auto-tehnice repetate, casarea totală a sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care V. Macar să fie achitat, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018 apelul avocatului I. Gavriiliuc și apelul suplimentar al avocatului I. Arhiliuc în numele inculpatului V. Macari au fost respinse ca nefondate.

În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat că, instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art.264 alin.(5) Cod penal.

Colegiul penal, a apreciat ca fiind neveridice declarațiile inculpatului în partea în care nu recunoaște vina, considerând că acestea au fost oferite cu scopul de a se eschiva de a se eschiva de la răspunderea penală. Astfel, Colegiul a menționat că inculpatul, fiind audiat în instanța de apel a menționat că ” a socotit că nu este un pericol pentru gazon-autocisternă și a pornit mișcarea ”, respectiv, aceste declarații sunt în legătură cauzală cu învinuirea adusă inculpatului, or acesta la intima lui convingere a considerat că nu este pericol, deși era obligat

să cedeze trecerea autocisternei, totodată, Colegiul a reținut că inculpatul nu a contestat schița accidentului rutier.

În continuare Colegiul analizând și apreciind declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală le-a apreciat ca fiind parțial veridice, în partea în care atestă prezența accidentului rutier, dar și asupra circumstanțelor în care s-a indicat că V. Macar, până a efectuat manevra s-a asigurat, a cedat trecerea și ulterior a pornit, după care s-a produs accidentul rutier, în rest instanța a menționat că declarațiile martorilor nu pot fi reținute ca fiind concludente și utile, deoarece în ședința de judecată părțile vătămate au oferit declarații contradictorii celor de la urmărire penală, din care considerent, instanța a reținut declarațiile de la urmărirea penală, or în ședința instanței de apel s-a stabilit că declarațiile părților vătămate, a reprezentanților acestora precum și a succesorilor părților vătămate decedate în accident, poartă un caracter diminuant al vinovăției inculpatului V. Macar. Colegiul a reținut că fiind veridice declarațiile oferite la urmărirea penală, deoarece anume aceste depoziții coroborează între ele.

La fel, instanța de apel a menționat că, din conținutul raportului de expertiză suplimentară nr.2323 din 27.11.2012, conducătorul automobilului „Mercedes-311 CDI” cu n/î XXXXX, în situația rutieră respectivă de drum, trebuia să se ghideze de art.59.2 din Regulamentul Circulației Rutiere, conform căruia: “la intersecția drumurilor de semnificație neechivalentă, conducătorul care se deplasează pe drum fără prioritate trebuie să cedeze trecerea vehiculelor ce se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate, de asemenea conducătorul automobilului de model “Mercedes-311 CDI” cu n/î XXXXX, trebuia să se deplaseze în limitele intersecției, în conformitate cu marcajele rutiere aplicate pe partea carosabilă, în momentul de coliziune, ambele vehicule, care au participat la accidentul rutier dat parțial s-au aflat pe porțiunea de traseu marcată cu marcajul rutier 1.16.1. Astfel, automobilul de modelul “Mercedes-311 CDI, cu n/î XXXXX, conform schiței, anexei la raportul de expertiză, la momentul coliziunii era poziționat pe marcajul rutier 1.16.1 sub unghi față demarcajul dat și benzile de deplasare, fapt care atestă că automobilul condus de V. Macar s-a deplasat neregulamentar în limitele intersecției și a efectuat deplasarea de pe drumul secundar pe drumul cu prioritate neregulamentar în locul interzis, în limitele marcajelor rutiere 1.7 a) aplicate pe partea carosabilă, or neregulamentar intersectând marcajul rutier 1.16.1 la distanță semnificativă de la locul permis pentru efectuarea deplasării spre banda de circulație Chișinău-Hâncești, direcția Hâncești conform marcajul rutier 1.7 a) aplicat pe partea carosabilă și totodată ignorând marcajul rutier 1.13, fără a ceda trecerea automobilului de model GAZ care se deplasa pe drumul cu prioritate.

Instanța a reținut concluziile din raportul de expertiză nr 1904 din 04.12.2013 și 1904/903 din 20 decembrie 2013, prin care experții au stabilit că determinarea vitezei de deplasare a automobilului GAZ-330712 și microbuzului Mercedes 311 CDI, în cazul dat pe calea expertizei este imposibilă. De asemenea, expertul Cozlovschi, în raportul de expertiză nr.2969 din 06.08.2012, a menționat că, la momentul actual lipsește o metodică standardizată de determinare a vitezei după pierderile energiei cinetice în rezultatul deformațiilor primite în urma tamponării, concluzionând imposibilitatea stabilirii prin calcule a valorii vitezei mijloacelor de transport Mercedes și Gaz până la tamponare.

În continuare, Colegiul a reținut concluziile din raportul nr.1904/903 din 20.12.2013, efectuate de expertul M. Hapatniucovschii, referitor la viteza de deplasare a automobilului GAZ în care acesta a determinat că viteza de deplasare a automobilului GAZ luând în considerație pierderile energiei cinetice în rezultatul deformațiilor primite și rata de compensare reciprocă a vitezei a fost mai mult de 95 km/h, corect au fost apreciate critic de către instanța de fond, fiind contrare rapoartelor de expertiză nr 1904 din 04.12.2013 și

nr.2969 din 06.08.2012, totodată și din lipsa unei metode standardizate de determinare a vitezei după pierderile energiei cinetice în rezultatul deformațiilor primite în urma tamponării.

Instanța de apel a menționat că, experții judiciari V. Cravenco și M. Tveraohleb în raportul de expertiză au indicat, că conducătorul automobilului din punct de vedere tehnic trebuia să acționeze conform cerințelor subpunctului 2, punctul 45 al RCR care prescrie “în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de către conducător el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”. Mai indică în raportul de expertiză că în cazul dat, luând în considerație poziționarea automobilelor în momentul tamponării, șoferul automobilului de model GAZ, pentru evitarea tamponării putea manevra spre stânga cu ieșirea pe spațiul de refugiu, specificând că, RCR nu prevede aplicarea manevrei pentru evitarea accidentelor rutiere.

Colegiul a reținut cele menționate prin raportul de expertiză din data 05.04.2018, pe dosarul penal nr.1a-1256/17, cauza penală în speță, expertul tehnic judiciar, Radu Gaiginschi, a concluzionat că locul impactului dintre autocisterna GAZ 330712 cu nr/î CLV793 și microbuzul model Mercedes cu n/î CLP 668, a fost la distanța de 106 m. față de borna kilometrică 11, pe direcția Chișinău-Hâncești, microbuzul având roțile din partea stângă în imediata apropiere a axului drumului pe sensul de circulație Chișinău-Hâncești. Între axele longitudinale ale autocisternei GAZ 330712 și microbuzului Mercedes 311 CDL era un unghi de $18^{\circ} \dots 22^{\circ}$ în momentul inițial al impactului. În momentul inițial al impactului autocisterna GAZ 330712 se deplasa cu o viteză de 100--101 km/h, iar microbuzul Mercedes 311CDL, cu o viteză de 44,9-43km/h. La ieșirea din impact autocisterna s-a deplasat cu viteza 61-64 km/h, iar microbuzul, cu viteza 43 km/h. În momentul inițial al impactului autocisterna GAZ 330712 avea axa longitudinală înclinată cu 16° în raport cu axa drumului, iar microbuzul Mercedes 311 CDL avea axa longitudinală înclinată cu 4° față de aceeași axă a drumului, deci se afla aproximativ paralel cu aceasta. Nu se poate stabili, în lipsa examinării autocisternei, a influenței umplerii ei cu lapte asupra instabilității direcției. Instabilitatea, adică mersul sinuos s-a datorat virajelor cu raze R, la care se putea să apară derapajul, în condițiile frânării în curbe. Accidentul nu se producea dacă șoferul autocisternei respecta semnificația indicatorului rutier care obliga circulația cu o viteză de cel mult 50 km/ h sau dacă nu ar fi trecut pe cea de a doua bandă a sensului Hâncești-Chișinău, autovehiculul fiind încărcat cu sarcina maximă. Conducătorul autocisternei GAZ 330712, ar fi putut evita accidentul sau putea să reducă gravitatea lui dacă în locul virajelor anterioare impactului ar fi adoptat o frânare moderată, indiferent de modul deplasării microbuzului. Șoferul microbuzului Mercedes model 311 CDL a plecat din intersecție din două motive, nu putea aprecia viteza autocisternei de la o distanță de 220 m; nu putea să prevadă instabilitatea direcției autocisternei aflată în viraj.

În această ordine de idei, Colegiul a enunțat că presupusele dubii invocate de apărare prin raportul de expertiză respectiv, au fost total înlăturate, or, Colegiul a reiterat faptul că din conținutul acestui raport de expertiză rezultă culpa inculpatului. Expertul a indicat la pagina 18 a raportului de expertiză că, conducătorul microbuzului Mercedes s-a decis să parcurgă până la intrarea pe sensul opus de circulație o distanță relativ mică, în condiția în care, din partea stângă a șoselei se apropia autocisterna, de la care nu-i putea sesiza viteza de deplasare și considerând că autocisterna se deplasa cu viteza maximă permisă, s-a decis să intre în intersecție, de asemenea, expertul menționează că șoferul microbuzului nu a luat nici o măsură de evitare a accidentului din două motive, nu putea să cunoască viteza unui autovehicul aflat la distanță de 217-220 metri, și pentru că nu putea să prevadă instabilitatea direcției autocisternei la efectuarea virajelor.

În acest context, Colegiul raportând motivele expuse în raportul de expertiză, care au condus la concluziile sus enunțate, a conchis că vinovat de comiterea accidentului se face V. Macar, or, acesta nu a respectat indicatorul cedează trecerea, deși, după cum a indicat și expertul nu putea să cunoască viteza unui autovehicul aflat la o distanță de 217-220 metri, și nu putea să prevadă instabilitatea direcției autocisternei la efectuarea virajelor, iar ca rezultat s-a comis accidentul rutier. Astfel, instanța a menționat, că pe lângă faptul că inculpatul nu a cedat trecerea, efectuând manevra, dânsul nu a sesizat pericolul accidentului.

În concluzie Colegiul a respins argumentele apărătorului I. Arhiliuc din apelul suplimentar ca nefondate, or, atât prin motivele invocate, cit și prin demersul său de efectuarea a expertizei, acesta a efectuat o tentativă de al elibera pe inculpat de răspunderea penală, prin punerea sarcinii vinovăției pe seama părții vătămate. Astfel, argumentele apărării vizează circumstanțe precum că partea vătămată, nu ar fi respectat Regulamentul Circulației Rutiere, care au fost combătute indubitabil prin raportul de expertiză din 05.04.2018, atâta timp cât din acest document, dar și din probele analizate și apreciate supra, s-a stabilit cronologic, dar și potrivit ierarhiei normelor din Regulamentul Circulației Rutiere că, primul, inculpatul urma să cedeze trecerea tuturor automobilelor ce se deplasau pe drumul cu prioritate, și mai apoi după ce era sigur de faptul că va reuși efectuarea manevrei, urma să continue deplasare, însă nu a sesizat pericolul de accident.

Colegiul penal a respins ca fiind neîntemeiate argumentele apărării în partea în care s-a menționat că la materialele cauzei ordonanța de prelungire a urmăririi penale din 01 aprilie 2014 până la 01 mai 2014, a apărut în mod tainic. Instanța de apel a constatat că, toate acțiunile din cadrul urmăririi penale au fost efectuate cu respectarea procedurii de prelungire a termenului de urmărire penală în baza ordonanței procurorului. Astfel s-a reținut că la (f.d.105, vol. 3) se conține ordonanța privind prelungirea termenului urmăririi penale din 01 aprilie 2014, iar careva semne că această ordonanță nu a existat și a apărut în mod tainic, nu sunt. Argumentul apărării, că potrivit borderoului la (f.d.105-106) este poziționat ”plângere”, se apreciază critic, deoarece acest fapt nu denotă că, ordonanța respectivă a lipsit de la materialele cauzei, însă se admite că, s-a comis o eroare mecanică efectuată de persoana care a întocmit prezentul borderou, dar nici de cum nu poate reține elementul de fals.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele apărătorilor din cererile de apel precum că partea vătămată a depus declarații contradictorii, ori declarațiile acestuia au fost consecutive pe parcursul urmăririi penale și a judecării cauzei, fiind în coroborare cu probatorul și materialele dosarului, mai mult, partea vătămată a fost audiată în instanța de apel, a oferit declarații, care au fost apreciate de către Colegiul penal prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală.

În concluzie argumentele inculpatului precum că el nu se face vinovat de comiterea accidentului rutier Colegiul le-a respins, indicând că în speță cu certitudine s-a constatat legătura causală dintre acțiunile lui V. Macar și consecințele tamponării.

De asemenea, Colegiul a respins argumentele apărării că, de fapt, partea vătămată este vinovat de comiterea accidentului rutier, or, ultimul trebuia să ocolească microbuzul condus de către V. Macar. Partea vătămată se deplasa pe drum cu prioritate, regulamentar, fiind la volanul unui autocamion de mare tonaj, fapt ce nu poate fi imputabil acestuia, iar consecințele accidentului rutier produs la 01 iunie 2012, sunt în legătură causală directă cu acțiunile șoferului V. Macar, care a admis încălcarea prevederilor art.59 alin.(2) ale Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că, la intersecția drumurilor de semnificație neechivalentă, conducătorul vehiculului care se deplasează pe drumul fără prioritate trebuie să cedeze trecerea vehiculelor ce se apropie de intersecție pe drumul de prioritate și marcajul rutier aplicat pe partea carosabilă și nu a cedat trecerea autocamionului ”GAZ 330712”cu

n/î XXXXX, care se deplasa pe drumul cu prioritate - traseul Chişinău-Hînceşti în direcţia mun. Chişinău, ca rezultat a comis tamponarea cu autocamionul de model "GAZ 330712". Din materialele cauzei rezultă că V. Călugăreanu care era la volanul automobilului de modelul "Gaz", la momentul impactului se deplasa pe banda sa, pe drum cu prioritate, regulamentar, avea o încărcătură (o cisternă cu lapte în vrac), iar manevrarea bruscă prin frânarea sau schimbarea direcţiei de mers a unor astfel, de mijloace de transport nu poate avea efecte imediate, ținând cont de greutatea mijlocului de transport și natura încărcăturii (lichid în vrac).

Tot aici Colegiul a indicat că conducătorul mijlocului de transport, care nu a încălcat nici o regulă de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport nu i se poate imputa ne preîntâmpinarea consecințelor situației de accident, care a fost provocat de fapta altor participanți la trafic.

10. Împotriva deciziei au declarat recurs ordinar părțile vătămate A. Sajin și T. Guțu, care au solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, *similar motivelor invocate în recursul declarat în numele inculpatului*, s-au invocat următoarele:

- cauza s-a examinat în instanța de apel în lipsa părților vătămate care nu au fost citate legal și nu au cunoscut despre examinarea cauzei, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil:

- din conținutul procesului verbal de cercetare la fața locului, schiței și fotografiilor rezultă clar că la momentul traversării intersecției traseului Chişinău-Hînceşti V. Macar nu a avut nici un obstacol, iar accidentul a avut loc la 35 m. de intersecție, mai aproape de banda 2 de deplasare a microbuzului Mercedes 311CDI;

- argumentele care îl dezvinovătesc pe V. Macar sunt demonstrate de alte probe determinante cum ar fi urmele de nori și cioburile de sticlă vizibile pe fotografiile color făcute la fața locului în ziua accidentului din care clar se vede că locul tamponării a avut loc anume pe banda doi, partea dreaptă de deplasare a carosabilului traseului Chişinău-Hînceşti peste mijlocul marcajului rutier 1.16.1;

- urmele de noroi și cioburi de sticlă vizibile pe fotografiile color, direct indică la locul coliziunii celor două automobile și direct combat concluziile subiective a expertului adică, locul impactului este altul decât cel din schema raportului de expertiză nr. 2323 din 27.12.2012, însă instanțele de fond și apel nu s-au pronunțat asupra acestui argument;

- raportul de expertiză nr.2323 din 27.11.2012 care a fost pus la baza hotărârilor de condamnare se bazează pe concluziile raportului de expertiză nr. 2969 din 06.08.2012, însă între aceste rapoarte de expertiză sunt divergențe esențiale, or în primul raport expertul indică locul de tamponare-pe marcajul rutier 1.16.1, iar în raportul nr. 2969 expertul descrie motivele imposibilității aprecierii acestui loc;

- din concluziile rapoartelor de expertiză nr. 1904 din 24.12.2013 și nr. 1904/903 din 20.12.2013 rezultă că dacă automobilul GAZ -330712 cu n/î XXXXX se mișca înainte pe banda sa de deplasare fără a ieși pe spațiul de refugiu accidentul rutier era exclus, însă instanțele de fond au trecut cu vederea aceste probe decisive;

- din materialele cauzei rezultă că șoferul autocisternei V. Călugăreanu a încălcat grav prevederile pct. 43.2), 43.3) din RCR, iar aceste încălcări în mod decisiv au legătură de cauzalitate între acțiunile șoferului autocisternei și consecințele accidentului rutier;

- instanța de fond a respins depozițiile părților vătămate M. Bîtca, A. Sajin, A. Jentemir, T. Guțu, D. Armanu, N. Lotca, D. Zamurca, D. Zaharia, A. Darii, P. Mocanu, E. Tocelat, Gh. Gaburici printr-o singură frază, cu caracter discriminatoriu, unicul motiv fiind

apartenența acestora la o altă confesiune religioasă, în consecință afectând în tot echitatea procesului pentru inculpat în sensul art.6 CEDO coroborat cu art.10 și 14 CEDO, iar instanța de apel nu a casat sentința pentru a exclude formularea discriminatorie împotriva celor 12 martori (părți vătămate);

La 26.02.2019 partea vătămată A. Sajin a înregistrat o cerere prin care a invocat motive suplimentare în vederea completării recursului declarat unde a indicat:

- A. Sajin a fost citat în ședința instanței de apel doar în partea pregătitoare a procedurii de apel, ulterior cauza a fost suspendată deoarece a fost dispusă efectuarea expertizei. După primirea raportului de expertiză instanța de apel a numit ședința fără a cita pe A. Sajin în calitate de parte vătămată, prin ce i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil;

- în ședința instanței de apel avocatul I. Arhiliuc a solicitat anexarea schemei de organizare a circulației rutiere eliberată de ÎS „Administrația de stat a Drumurilor”, însă instanța nu s-a pronunțat asupra acestei probe decisive, care indică la vinovăția directă a lui V. Călugăreanu de comiterea accidentului rutier, or pe această porțiune de drum limita maximală de viteză admisibilă era de 50 km/h, însă acesta a depășit-o;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor și probelor decisive care îl dezvinovățesc pe V. Macar;

- V. Călugăreanu a încălcat prevederile pct. 43.3 din RCR și a ieșit pe banda doi, apoi pe spațiul de refugiu și a tamponat microbuzul Mercedes pe banda acestuia de deplasare, faptul dat fiind confirmat prin fotografiile de la locul accidentului;

10.1 Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către inculpat și avocatul acestuia I. Arhiliuc, care menționând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 5), 6), 8) Cod de procedură penală, au solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, invocând următoarele argumente:

- cauza a fost examinată în lipsa părților vătămate care nu au fost legal citate;

- din conținutul procesului verbal de cercetare la fața locului, schiței și fotografiilor rezultă clar că la momentul traversării intersecției traseului Chișinău-Hîncești V. Macar nu a avut nici un obstacol, iar accidentul a avut loc la 35 m. de intersecție, mai aproape de banda 2 de deplasare a microbuzului Mercedes 311CDI;

- din materialele cauzei rezultă că șoferul autocisternei V. Călugăreanu a încălcat grav prevederile pct. 43.2), 43.3) din RCR, iar aceste încălcări în mod decisiv au legătură de cauzalitate între acțiunile șoferului autocisternei și consecințele accidentului rutier;

- urmele de noroi și cioburi de sticlă vizibile pe fotografiile color, direct indică la locul coliziunii celor două automobile și direct combat concluziile subiective a expertului adică, locul impactului este altul decât cel din schema raportului de expertiză nr.2323 din 27.12.2012, însă instanțele de fond și apel nu s-au pronunțat asupra acestui argument;

- concluziile privind vinovăția lui V. Macar sunt bazate în exclusivitate pe concluziile raportului de expertiză nr.2323 din 27.11.2012, însă expertul și-a depășit atribuțiile concluzionând că „conducătorul autoturismului Mercedes-311 CDI în situația rutieră respectivă trebuia să se ghideze de art. 59.2 din RCR”, astfel concluzia expertului V. Țurcan a fost făcută pe marginea chestiunilor speciale ce nu țin de competența expertului, acesta pronunțându-se asupra chestiunilor vinovăției conducătorului V. Macar, însă această chestiune este de competența instanței de judecată;

- concluziile instanței despre faptul că automobilul Mercedes 311 CDI la momentul coliziunii era poziționat pe marcajul 1.16.1, sunt combătute prin prezența urmelor de mișcare și derapare pe acest marcaj numai a autocamionului GAZ-330712 și lipsa urmelor microbuzului Mercedes CDI 311;

- în speță nu au fost administrate careva probe pertinente și concludente care ar confirma că microbuzul condus de V. Macar la momentul impactului s-ar fi aflat pe marcajul 1.16.1, or în cazul în care coliziunea avea loc pe acest marcaj atunci inevitabil rămâneau urmele cauciucurilor acestui microbuz, care a fost împins la marginea și perpendicular traseului pe banda de lângă câmp;

- din concluziile rapoartelor de expertiză nr.1904 din 24.12.2013 și nr.1904/903 din 20.12.2013 rezultă, că dacă automobilul GAZ -330712 cu n/î XXXXX se mișca înainte pe banda sa de deplasare fără a ieși pe spațiul de refugiu accidentul rutier era exclus, însă instanțele de fond au trecut cu vederea aceste probe decisive;

- în speță a fost încălcat principiul egalității armelor în sensul art.6 CEDO, or, declarațiile celor 12 martori ai apărării au fost respinse pe de instanțele de fond pe motive discriminatorii în sensul art.14 CEDO, iar instanța de apel nu a casat sentința pentru a exclude formularea discriminatorie;

- instanțele neîntemeiat au respins depozițiile martorilor A. Sajin și P. Mocanu, care coroborează cu concluzia expertului M. Hapatniucovschii expusă în pct.11 din raportul de expertiză nr.1904/903 din 20.12.2013;

- declarațiile părții vătămate V. Călugăreanu sunt divergente, iar în ședința de judecată din 21.10.2015 acesta a recunoscut că nu a manevrat pe dreapta înainte pe banda sa de deplasare dar spre stânga , astfel a trecut pe banda doi și a ieșit pe contrasens pe marcajul 1.16.1. Consideră că recunoașterea de către V. Călugăreanu că s-a deplasat spre benzile opuse (pe contrasens), echivalează cu recunoașterea vinovăției sale în producerea accidentului , fapt confirmat prin coroborare și prin concluziile experților din rapoartele nr. 1904 din 24.12.2013 și nr. 1904/903 din 20.12.2013;

- prin toate rapoartele de expertiză efectuate în prezenta cauză s-a concluzionat că accidentul rutier nu s-ar fi produs dacă autovehiculul GAZ -330712 cu n/î XXXXX nu ar fi trecut pe banda doi de deplasare;

- la momentul impactului microbuzul „Mercedes Sprinter” condus de inculpat terminase manevra de trecere de pe drumul secundar peste intersecția șoselei Chișinău-Hîncești și a fost poziționat pe banda sa de circulație spre direcția Hîncești;

- ordonanța de prelungire a urmăririi penale din 01.04.2014 a fost falsificată, faptul dat fiind confirmat prin borderoul întocmit la volumul III - unde la f.d.105 nu este indicat așa document, dar cu totul alt act și anume „plângere”, iar instanța de fond era obligată să analizeze cele descrise referitor la lipsa prelungirii termenului de urmărire penală și respectiv să recunoască nule toate actele procesuale efectuate după 01.04.2014, inclusiv și a ordonanței de punere sub învinuire și a rechizitoriului;

La **28.02.2019** avocatul I. Arhiliuc a înaintat o cerere de completare a cererii de recurs invocând următoarele:

- încheierea din 26.11.2018 prin care au fost respinse obiecțiile la procesul verbal al ședinței de judecată au fost adoptată contrar legii (sub aspectul art.307 alin.(1) Cod penal);

- instanța de apel a examinat obiecțiile la procesul verbal în lipsa avocatului I. Arhiliuc care a depus observațiile și în lipsa inculpatului;

- obiecțiile la procesul verbal au fost examinate fără a fi întocmit un proces verbal al ședinței de judecată și fără a fi numită ședința de judecată pe portalul instanței de apel;

- în observațiile la procesul verbal depuse la 22.11.2018 s-a invocat că în materialele cauzei precum și în procesul verbal al ședinței nu există date despre proba prezentată în ședința de judecată „Schema de organizare a circulației rutiere” (eliberată de ÎS „Administrația de stat a drumurilor”) din care rezultă că pe porțiunea de drum unde s-a produs accidentul rutier era instalat și acționa indicatorul de limitare a vitezei 50 km/h;

- instanța de apel nu a dat nici un răspuns și nu a dat nici o apreciere la proba decisivă prezentată de partea apărării în ședința de judecată – ”Schema de organizare a circulației rutiere” (eliberată de ÎS „Administrația de stat a drumurilor”) conform cererii prezentate a probelor.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, ținând cont de opinia procurorului și părților vătămate T. Guțu și A. Sajin expusă în referințe Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

11.1 Cu referire la recursul ordinar declarat de către părțile vătămate A. Sajin și T. Guțu și recursul suplimentar declarat de către partea vătămată A. Sajin, Colegiul constată că din conținutul acestora rezultă că părțile vătămate A. Sajin și T. Guțu, nu sunt de acord cu hotărârile contestate și anume își exprimă dezacordul cu vinovăția inculpatului.

Colegiul penal ține să menționeze că, potrivit art.420 alin.(4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art.401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Potrivit acestei norme, rezultă că - pentru ca o parte să poată ataca cu recurs ordinar o hotărâre judecătorească, aceasta urma să o conteste anterior prin căile ordinare de atac.

Din materialele cauzei rezultă, că sentința instanței de fond, prin care V. Macar a fost condamnat în baza art.264 alin.(5) Cod penal, nu a fost contestată cu apel de către părțile vătămate A. Sajin și T. Guțu.

Prin urmare, se constată că A. Sajin și T. Guțu nu au utilizat calea ordinară de atac – apelul și nu au temei legal de a depune recursurile ordinare.

În asemenea condiții, recursurile ordinare declarate sunt inadmisibile, pe motiv că părțile vătămate nu au utilizat calea ordinară de atac - apelul.

11.2 Cu referire la recursul declarat de inculpat și avocatul acestuia I. Arhiliuc și recursul suplimentar declarat de către avocatul I. Arhiliuc.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Potrivit prevederilor art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Analizând textele recursurilor declarate în speță Colegiul constată că inculpatul și avocatul acestuia I. Arhiliuc își exprimă dezacordul cu hotărârile judecătorești și consideră că în privința lui V. Macar urma a fi pronunțată o sentință de achitare, deoarece vinovăția acestuia nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente. Totodată indică că instanța de apel nu s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, iar probele au fost denaturate, cauza fiind examinată în instanța de apel în lipsa părților vătămate, temeiuri de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.5), 6), 8) Cod de procedură penală. Din conținutul recursurilor declarate, Colegiul penal atestă, că recurenții invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

Cu referire la temeiul de drept prevăzut la pct.5) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală și anume că, partea vătămată, A. Sajin și T. Guțu nu au fost citați în ședințele de judecată în modul corespunzător, Colegiul penal reține că efectuând o retrospectivă

cronologică a acțiunilor întreprinse de instanța de apel în vederea asigurării prezenței părților vătămate A. Sajin și T. Guțu în ședințele instanței de apel, stabilește următoarele.

Prezenta cauză a parvenit în instanța de apel la 23.08.2017 fiind stabilită ședința de judecată pentru 26.10.2017.

Potrivit actelor cauzei A. Sajin și T. Guțu au fost înștiințați prin scrisori recomandate despre data desfășurării ședinței de judecată din 26.10.2017, fapt confirmat prin avizele de recepție. La ședința preconizată pentru 26.10.2017 A. Sajin s-a prezentat, iar T. Guțu din motive necunoscute nu s-a prezentat (f.d.122, vol. VI).

În acest context, Colegiul consideră necesar de specificat prevederile:

-art.235 alin. (2) Codul de procedură penală: *“Persoana citată este obligată să se prezinte conform citației, iar în caz de imposibilitate de a se prezenta la data, ora și locul la care a fost citată, ea este obligată să informeze organul respectiv despre aceasta, indicând motivul imposibilității de a se prezenta”*;

-alin.(2) al art.319 Codul de procedură penală: *“Partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene”*;

-alin.(5) al aceluiași articol: *“Când judecata se desfășoară în continuare, părțile și ceilalți participanți la proces nu se mai citează”*.

Raportând normele de drept menționate la cazul supus examinării, Colegiul conchide că partea vătămată T. Guțu fiind citată legal pentru ședința de judecată din 26.10.2017, în cazul imposibilității de prezentare pentru această dată era obligată să informeze instanța despre acest fapt, cu indicarea motivului imposibilității, circumstanță ignorată de către partea vătămată. Astfel, instanța de apel îndeplinind obligația sa de citare legală a părții vătămate T. Guțu pentru data de 26.10.2017, nu mai era obligată s-o citeze și pentru ședințele următoare.

Referitor la argumentele privind necitarea părții vătămate A. Sajin, Colegiul reține că acestea la fel sunt neîntemeiate, or în ședințele de judecată care s-au desfășurat la 26.10.2017, 07.12.2017, 11.12.2017, 19.01.2018, 12.02.2018 și 05.03.2018 acesta a fost prezent. Astfel, la data de 05.03.2018 (f.d.12-13, vol. VIII) ședința s-a amânat pentru data de 18.04.2018, iar părțile prezente la proces, inclusiv și A. Sajin au fost informați despre faptul dat.

În continuare, reieșind din procesul verbal al ședinței de judecată din 18.04.2018 (f.d.14, vol. VIII) rezultă că A. Sajin, din motive necunoscute instanței, la ședință nu s-a prezentat. Astfel, Colegiul penal conchide, că partea vătămată A. Sajin fiind citat legal pentru ședința de judecată din 18.04.2018, în cazul imposibilității de prezentare pentru această dată era obligat să informeze instanța despre acest fapt, cu indicarea motivului imposibilității, circumstanță ignorată de către ultimul.

Prin urmare, ca și în cazul părții vătămate T. Guțu, instanța de apel îndeplinind obligația sa de citare legală a pătimitului A. Sajin pentru data de 18.04.2018, nu mai era obligată s-o citeze și pentru ședințele următoare.

Elocvent în acest sens este și jurisprudența CEDO, cauza Kattan împotriva României din 21 ianuarie 2014, unde Curtea a concluzionat că în cazul când instanța de judecată și-a îndeplinit obligația pozitivă de a asigura prezenta persoanei în fața instanței, când nici acesta nu a indicat vreo cauză de împiedicare a înfățișării lui în instanță, se consideră că el a contribuit în mare măsură la crearea unei situații care l-a împiedicat să se prezinte în fața instanței și că, în mod rezonabil, a putut prevedea consecințele comportamentului său.

Acestea fiind menționate, Colegiul penal consideră că, temeiul invocat în recurs nu și-a găsit confirmarea, nefiind stabilite presupusele erori de drept, deoarece părțile vătămate A. Sajin și T. Guțu, au fost înștiințate legal despre data, ora și locul desfășurării ședinței de

judecată. Mai mult, aceste motive sunt invocate nu din cauza că ar fi admisă încălcarea drepturilor părților vătămate **într-un mod real**, ci doar ca un **pretext formal** pentru casarea hotărârii judecătorești.

În continuare, analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept invocate de recurenți, prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursurilor declarate, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Referitor la alegerile inculpatului și avocatului I. Arhiliuc precum că instanțele nu au apreciat la justa valoare procesul verbal de cercetare la fața locului, schița și fotografiile din care, în opinia apărării, rezultă clar că la momentul traversării intersecției traseului Chișinău-Hîncești V. Macar nu a avut nici un obstacol, iar accidentul a avut loc la 35 m. de intersecție, mai aproape de banda 2 de deplasare a microbuzului Mercedes 311 CDI Colegiul reține prevederile art.100 alin.(4) și 101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, și remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității ei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe.

Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor: - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia.

Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinate de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul ține să menționeze că în prezenta cauză penală s-au efectuat 4 expertize judiciare: nr. 2969 din 06.08.2012 (f.d.18-35, vol. II) nr.2323 din 27.11.2012 (f.d.70-79, vol. II) nr.1904 din 24.12.2013 (f.d.131-161, vol. II) și expertiza judiciară din 05.04.2018 (f.d.179-197, vol. VI). Prin urmare, experții au reprezentat în schemele anexă la rapoartele de expertiză întocmite locul unde nemijlocit a avut loc coliziunea mijloacelor de transport.

Astfel, concluziile expuse de experți în rapoartele de expertiză întocmite au permis instanțelor de fond de a concluziona că locul în care mijloacele de transport s-au tamponat a fost nu banda 2 de deplasare a microbuzului „Mercedes -311 CDI” (după cum afirmă apărarea) dar pe marcajul rutier 1.16.1, fapt care just a dus la excluderea versiunii înaintate de inculpat și avocatul acestuia I. Arhiliuc precum că vinovat de producerea accidentului rutier este V. Călugăreanu.

Referitor la argumentul recurenților prin care se afirmă că din materialele cauzei rezultă că șoferul autocisternei V. Călugăreanu a încălcat grav prevederile pct. 43.2), 43.3) din RCR, iar aceste încălcări în mod decisiv au legătură de cauzalitate între acțiunile șoferului autocisternei și consecințele accidentului rutier Colegiul relevă, că instanța de apel s-a pronunțat asupra acestor alegații și just a conchis că - potrivit ierarhiei normelor din Regulamentul Circulației Rutiere, inculpatul *V. Macar, care se deplasa pe drum secundar era obligat să cedeze trecerea tuturor mijloacelor de transport care se deplasau pe drumul cu prioritate, și doar după ce era sigur de faptul că va reuși să efectueze manevra în siguranță urma să continue deplasarea și să traverseze intersecția în limitele acesteia în conformitate cu marcajele rutiere aplicate pe partea carosabilă. În speță însă V. Macar nu a respectat cerințele indicatorului „cedează trecerea” și încălcând prevederile pct. 59.2 din RCR a început deplasarea și ca rezultat a comis accidentul rutier.*

Tot aici instanța de recurs mai reține și jurisprudența națională, potrivit căreia, nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală dacă în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de către pățimit, conducător auto, ori de către alt participant la trafic. Asemenea circumstanțe pot fi luate în considerație de către instanța judiciară doar ca circumstanțe atenuante.

Un alt argument invocat de recurenți este acela că instanțele și-au bazat concluziile privind vinovăția lui V. Macar în exclusivitate pe concluziile raportului de expertiză nr.2323 din 27.11.2012, însă Colegiul penal nu poate reține un asemenea argument, or din conținutul deciziei contestate rezultă că instanța de apel a analizat toate probele aduse de participanții la proces în conformitate cu cerințele stipulate la art.101 Cod de procedură penală și s-a pronunțat asupra acestora argumentându-și clar și riguros concluziile indicând din care considerente a admis unele probe, iar altele au fost respinse.

Referitor la alegațiile apărării prin care se indică că în speță a fost încălcat principiul egalității armelor în sensul art.6 CEDO, deoarece declarațiile celor 12 părți vătămate au fost respinse de instanțele de fond pe motive discriminatorii în sensul art.14 CEDO, iar instanța de apel nu a casat sentința pentru a exclude formularea discriminatorie Colegiul reține următoarele:

În primul rând, instanța de apel nu a respins în totalitate depozițiile părților vătămate M. Bîtcă, A. Sajin, A. Jentemir T. Guțu, D. Armanu, N. Lotca, D. Zamurca, Z. Darie, A. Darii, P. Mocanu, E. Tocelat, după cum susține apărarea, dar analizându-le în cumul și în coroborare cu alte probe cercetate, parțial le-a admis invocând argumente clare și concrete în acest sens.

În al doilea rând, din argumentarea instanței de apel, prin care aceasta s-a pronunțat asupra declarațiilor părților vătămate sus indicate, nu se întrevăd careva motive discriminatorii după cum susține apărarea, or, Colegiul penal a menționat la acest capitol „(...) le apreciază ca fiind parțial veridice, în partea în care atestă prezența accidentului rutier, dar și asupra circumstanțelor în care s-a indicat că V. Macar, până a efectua manevra s-a asigurat, a cedat trecerea și ulterior a pornit, după care s-a produs accidentul rutier, în rest declarațiile martorilor nu pot fi reținute ca fiind concludente și utile, or, în

ședința de judecată părțile vătămate au oferit declarații contradictorii celor de la urmărire penală, din care considerent, instanța vă ține cont de declarațiile de la urmărirea penală. În ședința instanței de apel s-a stabilit că declarațiile părților vătămate, a reprezentanților acestora precum și a succesorilor părților vătămate decedate în accident, poartă un caracter diminuant al vinovăției inculpatului V. Macar, beneficiind de caracterul obiectiv, declarațiile oferite la urmărirea penală, atâta timp cât declarațiile părților vătămate, a martorilor oferite la urmărirea penală, coroborează între ele, dar și cu actele și documentele acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi (...)”.

Prin urmare, se constată că instanța de apel a apreciat declarațiile părților vătămate la intima convingere și în coroborare cu alte probe prezentate de părți, iar reaprecierea probelor în modul propus de către autorii recursului, nu se încadrează în prevederile art.427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor, care au fost puse la baza hotărârilor instanțelor de fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

În continuare Colegiul penal respinge ca neîntemeiat argumentul invocat de recurenți prin care se indică că la momentul impactului microbuzul „Mercedes Sprinter” condus de inculpat terminase manevra de trecere de pe drumul secundar peste intersecția șoselei Chișinău-Hîncești și a fost poziționat pe banda sa de circulație spre direcția Hîncești. După cum s-a menționat mai sus, aceste afirmații se combat prin rapoartele de expertiză tehnică efectuate în prezenta cauză din care rezultă că coliziunea unităților de transport a avut loc pe marcajul 1.16.1 și nu pe banda 2 de circulație spre direcția Hîncești (după cum susține apărarea).

Colegiul penal apreciază critic argumentele recurenților aduse în susținerea faptului că ordonanța de prelungire a urmăririi penale din 01.04.2014 a fost falsificată, or, instanța de apel s-a pronunțat asupra argumentului dat fiind oferită o argumentare clară în acest sens care a fost expusă pe larg la pct.147-148 din decizie, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Cât privește argumentele avocatului I. Arhiliuc prin care se menționează că încheierea din 26.11.2018 prin care au fost respinse obiecțiile la procesul verbal al ședinței de judecată a fost adoptată contrar legii sub aspectul art.307 alin.(1) Cod penal, iar instanța de apel a examinat obiecțiile la procesul verbal în lipsa avocatului I. Arhiliuc și inculpatului și fără a întocmi un proces verbal în acest sens, Colegiul reține următoarele:

În conformitate cu prevederile art.336 alin.(7) Cod de procedură penală, „Obiecțiile la procesul-verbal se examinează de către președintele ședinței de judecată care, pentru anumite concretizări, poate chema persoana care le-a formulat. Rezultatul examinării obiecțiilor, în caz de acceptare a lor, se formulează printr-o rezoluție pe textul obiecțiilor, iar în caz de respingere – prin încheiere motivată. Obiecțiile și încheierea asupra lor se anexează la procesul-verbal.”

Analizând textul normei sus citate care reglementează procedura de examinare a obiecțiilor la procesul verbal, se constată că aceste obiecții se examinează în lipsa persoanelor care le-au depus, iar persoana care le-a formulat doar **poate** fi chemată pentru anumite concretizări. Prin urmare Colegiul atestă că din conținutul acestei norme nu rezultă că la examinarea obiecțiilor se întocmește un proces verbal iar prezența persoanelor care au formulat obiecțiile este obligatorie, or, prin sintagma „**poate**” urmează a fi înțeles că instanța invită persoana care a depus obiecțiile doar în cazul în care urmează a fi făcute anumite precizări sau concretizări.

Referitor la alegațiile recurenților prin care se susține că instanța de apel nu a dat nici un răspuns și nu a dat nici o apreciere la proba decisivă prezentată de partea apărării în ședința de judecată – ”Schema de organizare a circulației rutiere” (eliberată de ÎS

„Administrația de stat a drumurilor”), Colegiul reține că din procesele verbale ale ședințelor de judecată nu rezultă că avocatul I. Arhiliuc ar fi solicitat anexarea la materialele cauzei a acestei probe, prin urmare instanța de apel a fost în imposibilitate de a se prezenta asupra unei probe inexistente.

În concluzie, Colegiul penal statuează că argumentele invocate de recurenți sunt nefondate, întrucât vinovăția lui V. Macar în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost dovedită indubitabil din probele acumulate, nefiind comisă nici o gravă eroare de fapt de către instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea acesteia și adoptarea unei alte soluții.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond. Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*)

În virtutea considerentelor expuse, constatând că, în cauză, există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanțele de fond și apel cu privire la inculpatul V. Macar, Colegiul penal consideră că nu sunt incidente cazurile de casare prevăzute de dispoziția art.427 Cod de procedură penală, apreciind ca fiind neîntemeiate criticile formulate sub aceste aspecte de către recurenți.

12. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către părțile vătămate Sajin Anatol și Guțu Tatiana și de către inculpatul Macar Victor și avocatul acestuia Arhiliuc Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Macar Victor**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 11 aprilie 2019.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

;